

**Ljusstyrkan hos ett stearinljus
(candle) = 1 candela = 1 lm/sr**

**Ljusflödet från ett stearinljus är
då 13 lumen (= 1 cd * 4π sr)**

**För att få samma ljusflöde som
en typisk 60-watts glödlampa på
cirka 720 lumen krävs 55
stearinljus... som dessutom
måste ersättas vart 6 timme!**

**Inneffektivt , krångligt och
dyrt... om än trevligt ljus**

Ljussvaga oljelampor – "vargögon"
Nya Kungsholmsstrand 1790

Gasljus Hornsgatan 1902

Eugène Jansson

Elektriskt ljus
St Eriksgatan 1930

Neon!

Stureplan 1957

Tellus 2000-talet

Belysningen globalt

- Belysning står för 15-19 procent av världens elanvändning (2 650 TWh år 2005, ca "18 x Sverige")
- Drygt en miljard människor på vår jord har ingen elektrisk belysning.
- 2005: Utan styrmedel uppskattades elanvändningen för belysning nära fördubblas till år 2030 (5 000 TWh)¹.

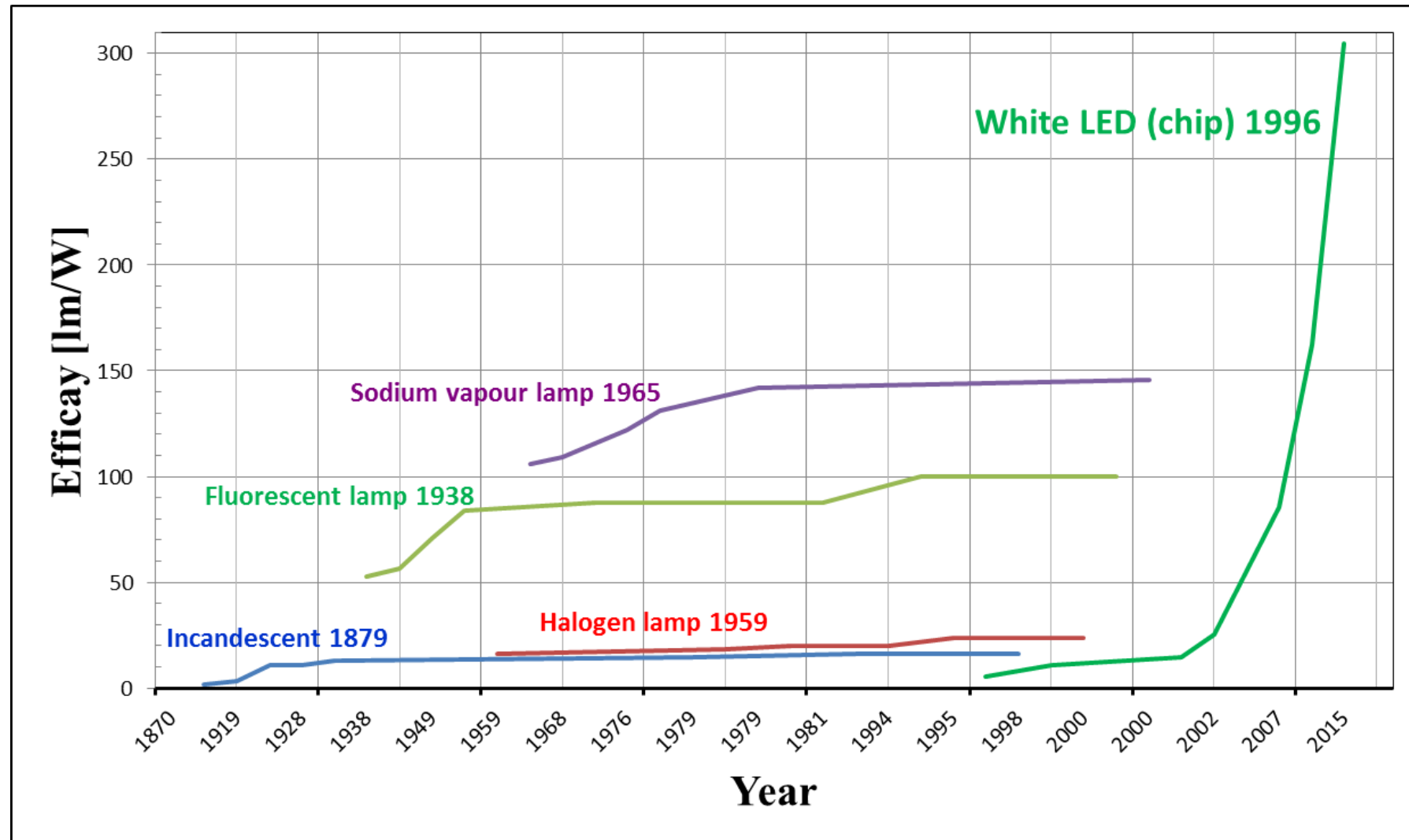
Belysning i Sverige

- Stor del av den totala elanvändningen i Sverige går till belysning
- 14 TWh el för belysning år 2010 (10 % av den totala elanvändningen)
- 11 TWh el för belysning år 2016
- Besparingspotential 5-6 TWh *årligen*
- 1 TWh = 1 miljard kWh!
- Dvs 5-6 miljarder kr/år...

Utveckling av ljuskällor sedan Edison

4^E

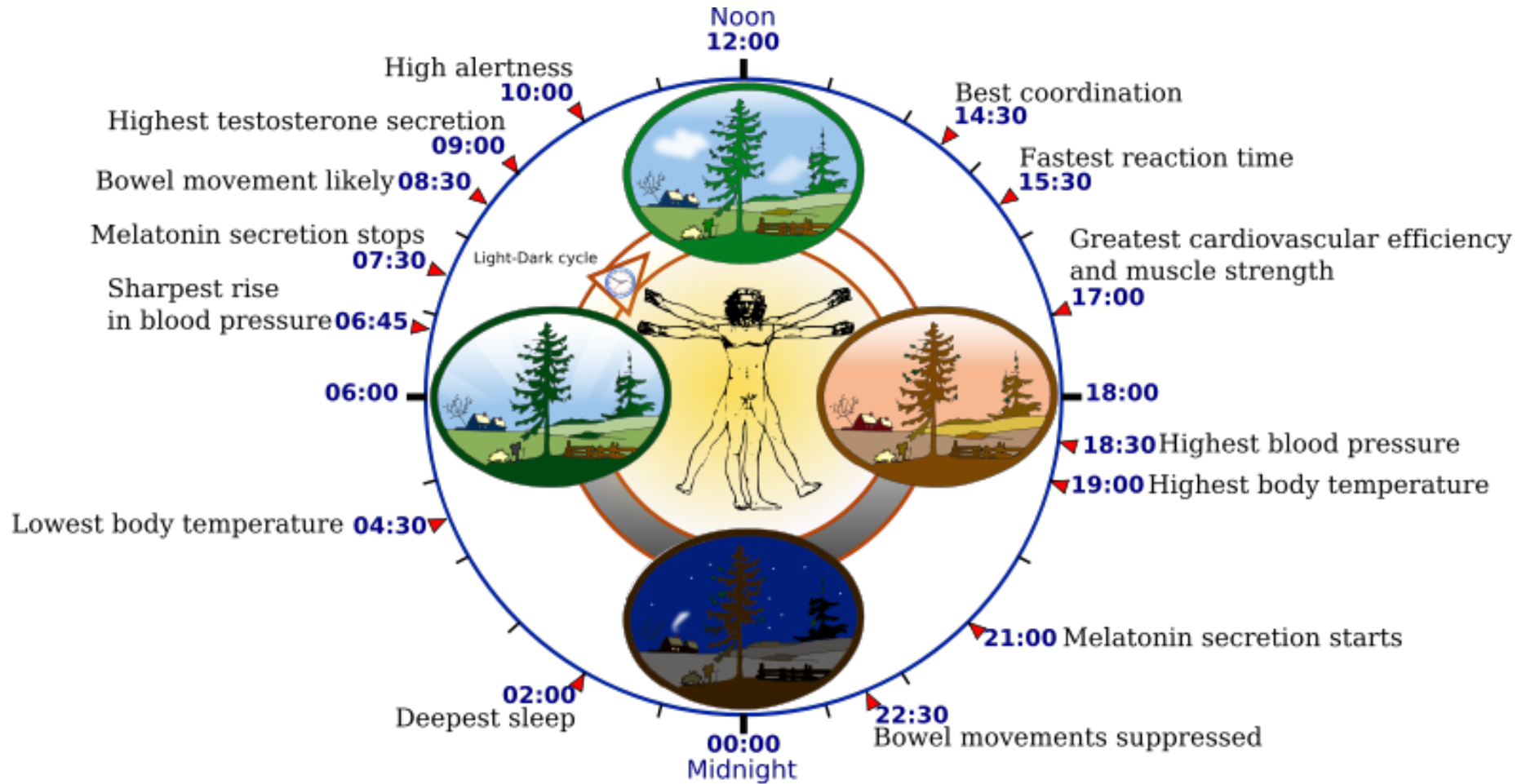
Example: LED filament lamps

Philips "[DubaiLamp](#)"
200 lumens/Watt - 3W model
600 lumens (~ 60W incandescent)

4 x better than CFL
15 x better than incandescent light bulbs!

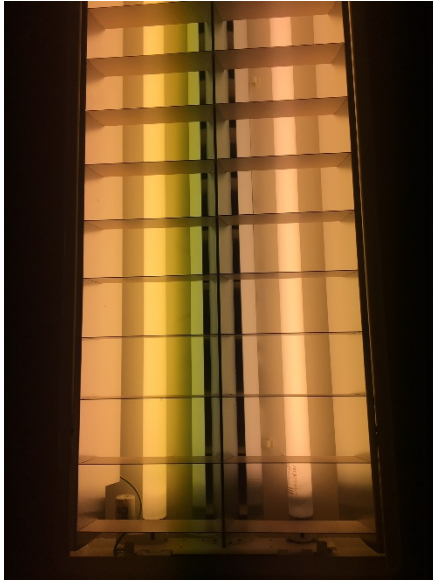
Ljus och hälsa

Ex: Blått ljus på morgonen nollställer den inre klockan

4E

Example: Can better lighting increase the productivity in schools and offices?

Before: Old flourescent lighting

After: New LED fixtures

Klimatmötet i Paris (COP21) dec 2015

Attempting to cover the development in one slide: “The lighting ecosystem”

